

ประกาศโจทย์โครงการวิจัยเพื่อการควบคุมยาสูบประจำปี พ.ศ.2567

เนื่องจาก ความท้าทายด้านการควบคุมยาสูบของประเทศไทยในขณะนี้มีความรุนแรงได้แก่ ความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) เศรษฐกิจและการเมือง ผลกระทบยาสูบรูปแบบใหม่โดยเฉพาะปัญหาบุหรี่ไฟฟ้าที่เป็นภัยสาธารณสุขใหม่ของประเทศไทยในขณะนี้ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) จึง กำหนดโจทย์วิจัยเพื่อให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยควบคุมยาสูบที่สำคัญ ที่พัฒนาต่อยอดจาก ศจย.ระยะที่ 6 และ แผนการควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่สาม พ.ศ. 2565 – 2570 ตลอดจนสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งชาติด้านการ ควบคุมยาสูบแห่งชาติทั้งในมาตรการด้านการลดอุปสงค์ (Reduction of demand) และอุปทานต่อยาสูบ (Reduction of supply) ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO Framework Convention on Tobacco Control : FCTC) และหลักการสร้างเสริมสุขภาพ ตาม Ottawa Charter โดยมีหัวข้อ โจทย์วิจัย ดังนี้

โจทย์โครงการวิจัยเพื่อการควบคุมยาสูบที่สำคัญใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์และกฎหมาย

- 1.1 การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับยาสูบและผลิตภัณฑ์ยาสูบในอนาคตทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน
- 1.2 การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบระหว่างประเทศ ทั้งด้านผลได้และผลเสียทางเศรษฐกิจ
- 1.3 ส่วนแบ่งการตลาดของบุหรี่ชนิดต่าง ๆ
- 1.4 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมาย ทั้งของไทยและต่างประเทศ
- 1.5 ติดตามผลกระทบจากการปรับโครงสร้างภาษีของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ปีพ.ศ.2564
- 1.6 การจัดการทำแผนและผลักดันการขึ้นภาษียาเส้นในระยะยาว
- 1.7 ผลกระทบทางเศรษฐกิจหากเปิดขายบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย

2. ด้านการตลาดบุหรี่ไฟฟ้า

- 2.1 การตลาดบุหรี่ไฟฟ้าในภาพรวมระยะยาว (longitudinal study)เกี่ยวกับ market size, share, growth opportunity and weak point, target market analysis
- 2.2 การตลาดบุหรี่ไฟฟ้าข้ามพรมแดน เส้นทางการค้า e-cig illicit trade study
- 2.3 เศรษฐศาสตร์ การตลาด และการจัดการความเสี่ยงของบุหรี่ไฟฟ้า

3. ด้านชาวไร่ยาสูบ

- 3.1 ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการปลูกยาสูบ
 - 1) วิเคราะห์รายได้ รายจ่าย และหนี้สินครัวเรือน
 - 2) วิเคราะห์ต้นทุนปัจจัยการผลิตและต้นทุนแรงงาน
- 3.2 คุณภาพชีวิตของชาวไร่ยาสูบ

3.3 ผลกระทบต่อสุขภาพในการปลูกยาสูบ :

- 1) ความชุกของการเกิดโรค GREEN TOBACCO SICKNESS (GTS) และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพชาวไร่ยาสูบ ได้แก่ การไถยีน ระบบทางเดินหายใจ และสุขภาพจิต
- 3) ผลกระทบต่อสารพันธุกรรมและจำนวนวันป่วยเฉลี่ยและอายุขัยของชาวไร่ยาสูบ
- 4) การป้องกันสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและโคตินินจากใบยาสูบ

3.4 ผลกระทบทางสุขภาพต่อแรงงานเด็กที่ทำงานในไร่ยาสูบ

3.5 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการทำไร่ยาสูบในด้านต่าง ๆ เช่น ปริมาณการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ การตัดไม้ทำลายป่า ผลกระทบต่อคุณภาพดิน น้ำ อากาศ ผลกระทบต่อพืช เปรียบเทียบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของสายพันธุ์ยาสูบ การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทยาสูบ

3.6 การศึกษาความต้องการเลิกปลูกยาสูบ เช่น สำรวจความตั้งใจที่จะปลูกยาสูบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะปลูกยาสูบและเป็นแรงงานในการผลิตยาสูบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่เลิกปลูกยาสูบ

3.7 การส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกและอาชีพทดแทน เช่น การใช้ประโยชน์จากใบยาสูบอย่างปลอดภัย การชดเชยเงินสำหรับการปลูกพืชทดแทน ข้อเสนอต่อแนวทางส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนยาสูบ

4. บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย

4.1 ความชุกและปัจจัยเกี่ยวข้องเชิงลึก

- 1) ระบบเฝ้าระวังการใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่มีการเก็บข้อมูลของปัจจัยและตัวแปรที่สำคัญอย่างครบถ้วน
- 2) ศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามเด็กและเยาวชนกลุ่มใหญ่ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรม
- 3) การศึกษาการใช้บุหรี่ไฟฟ้า เช่น แรงจูงใจในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อเลิกบุหรี่มวน หรือความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ในอนาคต
- 4) ปัจจัยในการเลือกผลิตภัณฑ์ยาสูบ (บุหรี่ไฟฟ้า บุหรี่มวน และ ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ) ในเยาวชน
- 5) ปัจจัยสัมพันธ์ในการคืนอร์มัลไลซ์ (denormalization) ของการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

4.2 ผลกระทบต่อสุขภาพ

- 1) ผลจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อสุขภาพโดยรวม และระบบอื่น ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 2) ผลจากสารพิษอื่น ๆ ในบุหรี่ไฟฟ้าต่อสุขภาพ
- 3) ผลจากบุหรี่ไฟฟ้ามือสอง และมือสาม
- 4) ศึกษาเรื่อง biomarker, physiologic change และ physical fitness

4.3 การคัดกรองและการให้คำปรึกษา

- 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในบุคลากรทางการแพทย์
- 2) พัฒนาแนวทางการคัดกรองในเด็กและเยาวชน และในผู้ป่วยที่เหมาะสม
- 3) พัฒนาแนวทางในการดูแลผู้เสพติดบุหรี่ไฟฟ้าในคลินิกเลิกบุหรี่
- 4) พัฒนาการดูแลระดับปฐมภูมิหรือนวัตกรรม โดยเฉพาะการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชน

4.4 การบำบัดรักษา

- 1) ศึกษาในการรักษาบำบัดโรคสมองตติโคตินโดยวิธีการทดลองทางคลินิกในเยาวชนและผู้ใหญ่ เช่น การรักษาด้วยยา การปรับพฤติกรรมและทดสอบประสิทธิผลของการรักษา การป้องกันการกลับมาสูบบุหรี่หลังจากใช้ยา ฯลฯ
- 2) พัฒนามาตรฐานการรักษาการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้าแบบบูรณาการ